

El cap de planificació de l'ACA «repassa» els detractors de la gestió del govern però defensa la interconnexió

DIA MUNDIAL DE L'AIGUA / DOS ANYS DE LA CRISI DE LA SEQUERA

Ara que torna a ploure

El cap de planificació de l'ACA passa comptes en el pròleg d'un llibre amb els que van qüestionar la nova cultura de l'aigua a Catalunya durant la sequera que va esclatar fa dos anys, acusa els partits de falta de responsabilitat col·lectiva i opina, això sí, que la interconnexió s'hauria d'haver fet igualment

ÒSCAR MESEGUER

Tarragona

● El 3 d'abril del 2007, la Generalitat va aprovar un decret de sequera que va estar vigent 21 mesos. Durant aquest període, ara fa tot just dos anys, el país va estar al llindar d'activar la fase d'emergència per falta d'aigua a la principal àrea metropolitana. La gestió d'aquella situació va obrir una crisi política que va estar a punt d'empassar-se d'un glop l'anomenada «nova cultura de l'aigua». Impulsada per ICV des del Departament de Medi Ambient, l'aposta del tripartit per abastir el país amb els seus propis recursos naturals, que havia rebut elogis destacables des de diferents àmbits i que tenia en l'estalvi, la reutilització, l'eficiència i o la dessalinització els seus principals pilars, s'entrevia ara insuficient, fins al punt que la gravetat de la situació va portar els ecosocialistes a haver de *despenalitzar* els transvasaments: una obra ràpida per portar aigua del Segre, opció que defensava el govern, o un allargament puntual del minitransvasament de l'Ebre fins a Barcelona, opció elegida per l'Estat i que no es va arribar a aplicar, senzillament, perquè va ploure.

► **L'aigua com a arma política.** Dos anys després, amb la situació estabilitzada per la pluja i per les inversions d'un govern que continua pensant que el 2012, amb tres grans dessalinitzadores en funcionament i altres grans actuacions en marxa, tindrà 300 hm³ més de marge sense haver de recórrer ni a l'Ebre ni al Roine si s'esdevingués un nou episodi de crisi, el cap de planificació de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), Gabriel Borràs, passa comptes amb les crítiques més ferotges que va haver d'encaixar fa dos anys. Ho fa en el pròleg del llibre *Els Guardians de l'Aigua* (Climpèdia Edicions), un recull d'experiències d'èxit en la gestió integrada i en la innovació dins el món català de l'aigua que

Una imatge de la manifestació del maig del 2008, a Amposta. / EFE

Garrotades per a tots

● Entre conclusions lacòniques —«D'aquesta sequera, n'hem tret una trista conclusió: estem sols», diu—, el responsable de l'ACA acusa en general els polítics de tractar l'aigua «com si fos un problema circumscrit a un parell d'empreses públiques, l'ACA i ATL». En aquest sentit, considera simptomàtic que des que s'aprova el decret de sequera, la primera reunió entre el president de la Generalitat, José Montilla, i el cap de l'oposició, Artur Mas, sobre la qüestió trigués un any a fer-se. Les garrotades es reparteixen. A CiU, li retreu que, mentre governava, apostés pel Roine o per fer uns pous a la central tèrmica de Figols a la Baells com a úniques grans alternatives a la sequera. També ironitza amb el fet que CiU de Girona subscriu una bateria de 23 preguntes parlamentàries («tantes com anys havien governat a la Generalitat») sobre el retorn de l'aigua del Ter quan «no havia mogut mai ni un sol dit per fer-ho possible». Un retorn que considera just i necessari. Als partits de l'actual govern, especialment a ICV i a ERC, els recorda les controvèrsies internes que van dur una part de les dues formacions a defensar la manifestació convocada per la PDE a Amposta, que considera del tot injustificada. També n'hi ha per al PSC, de qui revela que «alts representants d'aquest partit en el govern d'entesa es van interessar pel transvasament del Roine». «Sobta la manera en què per negar un transvasament, se'n proposi un altre», deixa anar.

reivindica aquella nova cultura qüestionada durant «el pitjor episodi de sequera dels últims 68 anys». La reivindicació amb totes les lletres la fa Borràs en les primeres pàgines. Signa com a biòleg, no pas com a dirigent de l'ACA, i factura bona part del soroll acumulat durant el 2008 a una «classe política catalana que sempre ha fet de l'aigua una arma política».

► **Un «cantonalisme» hidrogràfic.** Per començar, lamenta que la crisi activés un enfrontament territorial preocupant, «una mena de cantonalisme hidrogràfic que posava en dubte si tots érem o no habitants d'un mateix país». Borràs s'esplaia contra la manifestació que l'abril del 2008 va saturar els carrers d'Amposta contra l'allargament del minitransvasament, és

Embassaments plens

● La xarxa que abasta l'àrea metropolitana de Barcelona, a partir de l'aigua acumulada als embassaments de les conques del Ter i el Llobregat, té avui en reserva quatre cops més d'aigua que fa dos anys, en plena polèmica nacional per la sequera, encara que menys que l'any passat per aquestes dates, quan s'hi acumulaven 558 hm³ (91,2%). El gran objectiu durant la sequera va ser mantenir les reserves per damunt del 20%, per sota del qual es poden activar restriccions d'ús domèstic. Les pluges també han millorat i força l'aspecte dels embassaments de Siurana i Riudecanyes. En aquest cas, a més a més, estan més plens que ara fa un any (8,02 i 3,4 hm³, respectivament).

LES DADES

SAU. Fa 2 anys	► 22,81 hm ³ (13,8%)
SAU. Ara	► 119,62 hm ³ (72,3%)
LA BAEELS. Fa 2 anys	► 22,5 hm ³ (20,58%)
LA BAEELS. Ara	► 100,97 hm ³ (92,2%)
TOTAL TER-LLOBREGAT Fa 2 anys	► 126 hm ³ (20,5%)
Ara	► 465,5 hm ³ (76%)
SIURANA. Mitjana últims 10 anys	► 6,94 hm ³
SIURANA. Ara	► 11,77 hm ³
RIUDECANYES. Mitjana últims 10 anys	► 2,83 hm ³
RIUDECANYES. Ara	► 3,42 hm ³

a dir, contra la interconnexió de xarxes: «Van sortir al carrer 20.000 persones per negar 30 hm³ d'aigua [el PHN d'Aznar en preveia sis vegades més de forma continuada] a 5,5 milions de catalans, el 80% de la població, que ha demostrat una gran responsabilitat consolidant un consum domèstic per persona i dia més baix que el de qui els negava l'aigua.»

Borràs no entén la desconfiança de la PDE respecte del govern català, titular de «l'única administració de l'aigua que ha defensat i defensa un règim variable de cabals de manteniment ecològic al tram català de l'Ebre». Per contra, es refereix a la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE) com a «un organisme anacrònic al servei de les comunitats de regants,

sobretot les de l'Aragó». Els regants, incloent-hi els de l'Ebre, no s'escapen de les acusacions de «patriomonalització d'un bé públic com és l'aigua»: «Un problema que —diu— caldrà afrontar en algun moment; si no, morirem esclaus de la nostra pròpia covardia.»

► L'informe sobre la «punxadeta» al Segre.

L'opció de transvasar aigua del Segre, la *punxadeta* d'Isòvol, també fa reflexionar el dirigent de l'autoritat hidràulica catalana sobre les reaccions generades a Lleida. Títula de «localisme insolidari malentès» la reacció de «determinades entitats locals lleidatanes» que van posar com a condició que l'ACA «deixés en perfecte estat de revista totes les infraestructures del cicle de l'aigua de tots els municipis de la demarcació». Però, sens dubte, el que més greu sap a un dels editors del llibre és l'informe encarregat a la Universitat de Lleida sobre la captació, començant perquè el va fer «el responsable de Medi Ambient d'Endesa», el mateix, segons Borràs, que utilitzava la companyia per interposar recursos d'alçada als tribunals quan l'ACA volia fer respectar els cabals de manteniment dels rius en relació amb les concessions dels salts hidroelèctrics. En canvi, ara, l'informe, «ple d'inexactituds», argumentava «que els cabals calculats per l'ACA com a condició prèvia a la captació del Segre eren massa baixos!» «Prenent com a base aquest informe, alguns polítics mostraven cofois la seva victòria a Prats i Samorot arrencant unes misterioses estaquetes que en cap cas no es van clavar per indicacions de l'ACA», assegura Borràs. El socors del Segre, i també la interconnexió a través de la canonada telescòpica que arriba a Cunit, eren dues de les 34 mesures del pla de contingència de la sequera elaborat el 2005. En aquell moment, segons Borràs, el conseller Baltasar havia mostrat les seves reserves respecte a

DIA MUNDIAL DE L'AIGUA / DOS ANYS DE LA CRISI DE LA SEQUERA

aquestes dues actuacions, sobre les quals va instar l'ACA a treballar «silenciosament» en espera de com evolucionarien les pluges.

► **El «silenci» imposat des de Madrid.** Quan la situació es va fer insostenible, a final del 2007, el govern va posar l'opció del Segre damunt la taula, així com el transport d'aigua de l'Ebre en vaixell des del port de Tarragona, però va topat amb l'estratègia del «silenci absolut» imposada pel govern de Madrid davant la imminència de les eleccions espanyoles. «Les conseqüències d'aquest silenci sobre la gestió de la sequera van ser greus i, a voltes, desesperants», qualifica el biòleg, que recorda que va ser el Grup Aigües de Barcelona (Agbar) el que va comunicar a la Generalitat una solució «que havia estudiat per encàrrec de la Direcció General del Agua i que comportava la interconnexió del CAT [Consorci d'Aigües de Tarragona] i ATL [Aigües Ter-Llobregat] seguint la traça de la mitjana de l'autopista, de manera que l'àmbit d'ATL es pogués alimentar amb un cabal continu de fins a 1,5 m³ per segon provinents dels excedents no estivals del minitransvasament distribuït pel CAT.» «L'endemà, la totalitat dels treballadors de l'ACA vam assabentar-nos en llegir els diaris que el Segre havia mort i l'Ebre havia ressuscitat», afirma, remarcant que els «grups de pressió» van aplaudir la decisió presa des de Madrid.

► **La interconnexió, igualment.** Amb tot, i tenint en compte que el decret per fer possible l'obra va ser derogat abans de començar-la, Borràs, encara que l'ACA no la beneix com a solució d'urgència, opina que la interconnexió «hauria d'haver-se executat igualment, no tant per connectar aigua de l'Ebre cap a la regió metropolitana, sinó per fer baixar aigua des dels centres de producció d'ATL cap a l'àmbit del CAT en el cas que, per exemple, l'Ebre patís un episodi de contaminació». «La interconnexió de xarxes d'abastament d'aigua, com la de les de subministrament elèctric o de gas, atorguen garantia, flexibilitat i seguretat al sistema», justifi-

ca, i defuig els «dogmes» que porten a ignorar que «un de cada tres litres que surt per les nostres aixetes és aigua que prové d'una altra conca». De fet, el tècnic de l'agència, quan recorda el transport d'aigua en vaixell des de Tarragona, considera que «en una situació de màxima emergència nacional, haver pogut disposar d'una canonada a Cunit amb capacitat per a 1.500 litres per segon s'hauria agraït profundament». I aquest no és l'únic àmbit en què Borràs es desmarca del seu govern. El dirigent de l'ACA, encara que exhibeix les opinions a títol personal, també carrega contra la magnitud del canal Segarra-Garrigues, «la més gran infraestructura hidràulica feta mai a Catalunya amb un import superior a 1.500 milions d'euros, equivalent al desplegament del sanejament dels 944 municipis catalans». També fa autocrítica i qualifica, per exemple, el Siurana-Riudecanyes com «el pitjor transvasament existent d'un riu a Catalunya», per la qual cosa es compromet a treballar per «rectificar aquest greuge cap al Siurana, la seva terra i la seva gent».

► **«Vull sang, que us baralleu.»** D'altra banda, Borràs aprofita unes declaracions de l'alcalde de Tarragona, Josep Fèlix Ballesteros, que es va oposar que l'aigua subterrània del Camp anés «a emplenar les piscines de Barcelona» en lloc d'utilitzar-se com a «aigua de boca» —en canviar l'escenari d'excepcionalitat del decret de sequera—, per reflexionar sobre «el poc sentit comú» que va marcar el debat d'aquells dies: «L'aigua d'aquestes xarxes [d'aigua de boca] és per al confort de la població i el desenvolupament de les activitats econòmiques. Als habitatges, l'aigua és més de cul que de boca, perquè el consum a les llars és per a la higiene personal, però aquesta explicació tan lògica no tenia espai als mitjans», es queixa. No és l'única bala que llança als mitjans de comunicació, als quals factura la «irrupció de la desprofessionalització dins el periodisme». Fins i tot, relata que, en un debat sobre la sequera a TV3, la conductora, abans de començar, va dir als tertulians: «Vull sang, que us baralleu.»

La nova planta de tractament s'està construint al costat de la depuradora de Vila-seca. / JUDIT FERNÁNDEZ

En marxa l'obra que dotarà la indústria química d'aigua depurada i que alliberarà 7 hm³ anuals de l'Ebre

L'ACA construeix una planta de tractament a Vila-seca per 27 milions d'euros

Ò. MESEGUER / Tarragona
● Ja han començat les obres que permetran que l'ACA subministri aigua reutilitzada, procedent de depuradora, a les indústries dels polígons petroquímics nord i sud del Tarrago-

nès. El projecte té un pressupost de gairebé 42 milions d'euros, i els treballs, que inclouen una nova planta de tractament a Vila-seca i noves conduccions, s'acabaran a finals d'any. Es tracta d'una de les actua-

cions hidràuliques més ambicioses amb l'objectiu d'alleugerir la dependència de l'aigua de l'Ebre, si bé els cabals que s'alliberin es faran servir per incrementar l'oferta d'aigua a alguns municipis del CAT.

L'ACA va iniciar a finals de febrer les obres de construcció d'una planta de tractament terciari, que inicialment produirà uns 6,8 hm³ anuals, una desena part de la mitjana de consum anual d'aigua del CAT procedent del minitransvasament de l'Ebre, però que podrà arribar als 20 hm³ a l'any en un futur. Aquesta aigua la farà servir, sobretot, la gran indústria química, bàsicament per als seus circuits de refrigeració, però també per a qualsevol ús que no requereixi exclusi-

vament aigua potable, un servei que continuarà donant el CAT. La futura planta farà servir aigua procedent de les instal·lacions de tractament d'aigües residuals de Vila-seca i Salou —de fet, es construeix allà mateix— i la tractarà un altre cop per fer-la compatible amb els usos industrials. Només la planta de tractament terciari, finançada per l'ACA, els fons de cohesió europeus (en un 85%) i el Ministeri de Medi Ambient es va adjudicar per més de 27,6 milions d'euros.

La resta d'actuacions consisteixen en la instal·lació de 17 quilòmetres de col·lectors amb els seus sistemes de bombament d'aigua i la construcció d'un nou dipòsit, situat a la Pobla de Mafumet, per cobrir el polígon petroquímic nord, on hi ha Repsol. Aquesta actuació tindrà un cost de 8,5 milions d'euros. Pel que fa al polígon sud, amb un pressupost de 6 milions, l'objectiu és permetre el subministrament d'aigua des de la planta de regeneració fins als dipòsits si-

tuats al barri de Bonavista de Tarragona. El projecte s'emmarca dins del programa de reutilització del pla de gestió de l'aigua de Catalunya, ara a informació pública, que consolida la reutilització com un dels pilars de la política d'aigua del govern. «Junt amb l'estalvi, la recuperació d'aquífers i la dessalinització, és un dels pilars que faran que Catalunya pugui garantir l'abastament urbà fins a l'horitzó 2027», conclou l'ACA. S'entén que sense cap més transvasament.

Aigua de prou qualitat i més barata

Ò.M.J. / Tarragona
● L'actuació per dotar les principals indústries del Camp de Tarragona d'aigua regenerada encaixa perfectament en el model hidràulic de defensa l'actual govern, cosa que es reivindica a *Els Guardians de l'Aigua*. L'ACA preveu per a l'any 2015 arribar als 190 hm³ d'aigua reutilitzada. Qui també es mostra especialment satisfet amb l'inici de les obres a Vila-seca és el president del CAT, Daniel Pi, que sempre s'ha mostrat entusiasmada amb un projecte que ha hagut de superar dificultats de caràcter tècnic, com és l'obtenció d'aigua de qualitat suficient, i de caràcter econòmic: perquè les indústries puguin assumir-ne el cost

a través del rebut de l'aigua, «s'introduirà un nou criteri d'interpretació en el cànon», perquè l'aigua que els serveixi la nova planta de tractament els surti més barata que la potable que els subministra el CAT. «A més, la indústria guanya flexibilitat, perquè no ve d'una sola font de subministrament», explica. Si hi ha un problema, el CAT podrà cobrir-li les espalles amb aigua de l'Ebre, com fins ara. Mentrestant, però, els cabals que s'alliberin (prop de 7 hm³ cúbics anuals en una primera fase) el CAT els farà servir per reforçar el subministrament a alguns municipis consorciats durant els mesos d'estiu i «sobretot de les Terres de l'Ebre», segons Pi.

PUBLICITAT

10006 892243

ANGEL MIR

PORTES

AUTOMÀTIQUES DE VIDRE
INDUSTRIALS - COMERCIALS
RESIDENCIALS - ENROL·LABLES
RÀPIDES - SECCIONALS
PLEGABLES - TALLAFOCS
TANQUES PERIMÈTRALS

ESPECIALITAT DE CASA CORREIA

EXPOSICIÓ PERMANENT
CORÇA - LA BISBAL
DISSABTES DE 9 A 13 H.

www.angelmir.com

572 640 620

